

Mī-hún-chhiúⁿ ê Kúi-á

Harriet Beecher Stowe

Taibunun hoan-ék

1871

“Sam, pài-thok--ê lah, kóng-kó hō góan thiaⁿ, hó bô?” Harry kah góa ná sô khi Sam ê seng-khu piⁿ, ná teh kóng. àm-sī ê chhù-lāi hō piah-lō ê hóe-kng chiò kah âng-kòng-kòng. Chit-ê sí-chūn Lois a-kō tng-teh bô-êng chhit tê-khū, lōng kah khin-khin-khòng-khòng. Tī piah-lō ê lēng-gōa chit-pēng, a-má tiām-tiām-á teh pó chit-kha nâ-sek ê tng-bôeh-á.

Hit tang-sī pēng bô cháp-chì kah jít-pò. Chí-ū àn Boston lâi ê “Columbian Ōe-peng-chiu-pò”. Lāi-té kan-taⁿ ū chit-sut-á sin-būn kah pēng-lūn niā-niā. Kah chhù-bī ê mih-kiāⁿ, chhiūⁿ-kóng bàng-gà, sió-soat iáh-sī si, mā không-beh khòaⁿ bē tiòh. Tī Old City, tū-liáu sóan-kú iáh-sī Kám-un-chiat í-gōa, chia pēng bô hì-hng, koa-kiòk; mā bô party iáh-sī phah-kiū pí-sài. Tng tang-thiⁿ beh lâi ê sí, jít-thâu chá-chá tō lōh-soaⁿ--a. Chhun--ê chí-sī tiām-chēng ê àm-mê. In-chhú chhōe gī-niū tō sí-kan tō piàn-sēng chit-kiāⁿ chiāⁿ iàu-kín ê tãi-chì. In-ūi án-ne, hit tong-sī tī piah-lō piⁿ kóng-kó tō chiāⁿ tát-tit hiau-pai. Siā-hōe siōng liū-thōan bē chiò kah lô-hóe saⁿ khan-liân ê bìn-kan kò-sū. Kò-sū lóng sī tī hóe-hu lōan-poe ê iáⁿ-kng ē chìn-hēng, tui-siōng lóng sī chit-kóa kah bô-táⁿ ê lāng. Hit-chūn siōng sī-kiāⁿ--ê tō-sī lâu-hòe-á ká in siàu-liân sī-tāi ê kò-sū kóng hō siàu-liân-ke thiaⁿ. Chia ê kò-sū pau-soaⁿ-pau-hái, ū chiàn-cheng, mō-hiám, ū chhim-soaⁿ-nâ-lāi ê seng-óah, ū hō lāng liáh khi chò lô-lē kah thau-cháu ê Indian lāng, ū Hīm, Iá-niau, Pà kah Hiáng-bóe-chôa, mā ū ang-î kah chò-hiàng téng-téng.

Hit tang-sī New England tãi-pō-hūn iah-koh sī chit-phiⁿ bô khai-hoat ê thó-tē kah chhiū-nâ. Lāi-té oan-oan-òat-òat ê sió-lō, sîn-pì ê tang-hong put-sí teh tōa-siaⁿ háu-kiò, chham tiòh kî-kòai koh káⁿ-ná éng-óan bē soah ê chhá-nāu siaⁿ. Gûi-hiám ê hái-kîⁿ, không koh ū lát ê Tōa-se-iūⁿ ê hái-éng chit-chūn chit-chūn ná-chhiūⁿ teh tōa-siaⁿ hoah-hiu i ê pi-siong káng-khóan. Hit-chūn gâu kóng-kó ê lāng it-tēng sī gín-á siōng kah-ì ê lāng, tī pát-lāng chhù-lāi mā it-tēng sī chē tī óa lô-piⁿ kah sio ê só-chāi. Tī Kū-siáⁿ lâi-té, lán ē-sái kóng Sam Lawson sī siōng gâu kóng-kó ê chit-ê.

“Kín--ê lah! Kín ká góan kóng chit-ê kah kî-kòai koh ték-piat ê kò-sū lah. ” Harry iân-lō kóng iân-lō óa--kòe-khì, nâ-sek ê bák-chiu thì kah khui-khui-khui, he sī chit-chióng chhiong-bóan kî-thāi ê gán-sîn.

“Bô m̄-tiòh ! Góa chai-iaⁿ chiok chē kî-kî-kòai-kòai ê tãi-chì.” Sam chit-bīn kóng chit-bīn kek kah

chiok sîn-pì--ê siòng tui lô-hóe hit-pêng. “Ūi-siáⁿ-mih góa tō ài kóng hō chit-kóa bô-táⁿ koh ké ióng-kám ê lāng thiaⁿ ? ”

“Pài-thok ê lah! Kā góan kóng lah! ”

“Ūi-siáⁿ-mih góa tō ài hō lín kiaⁿ kah pòⁿ-sio-sí ?” Sam iōng hôai-gi ê thài-tō kóng.

“Ố ! M̄-thang lah! Lí bē lah,” góan n̄ng-ê tâng-chê hoah--chhut-lâi.

M̄-koh Sam mā sī kek tiām-tiām, kī-sit i sim-lāi sī chiok ài kóng--ê. I thiau-kang giáh khí chit-ki hóe-kīⁿ siūⁿ beh kā piah-lô lāi-té ê chhâ-ki ngheh chò n̄ng-chat, bô tiuⁿ-tī soah phùn kah châu-téng lóng sī hóe-thòⁿ.

“Pài-thok leh! Sam Lawson!” Tng-teh sé-óaⁿ ê Lois a-kơ chiâⁿ siū-khì teh hoah.

“Lois sió-chiá, lí chit-sut-á tō m̄-bián hōan-ló, ” Sam ké-chò chiâⁿ tìn-chêng teh kóng. “Góa kan-taⁿ beh kā chhâ-ki ngheh chò n̄ng-chat niā-niā, siáng chai-iaⁿ Góa chit-má tō sùi kā chheng hō chheng-khì.” I sòa leh kóng. Tng i kúi tī châu-téng ê sī, in-ũi siuⁿ chhut-lát, sán koh pòh-pán ê seng-khu soah piàn kah âng-kòng-kòng, káⁿ-ná chhin-chhiūⁿ chit-pha teng-á-hóe leh.

“Hó! ” I kóng. I kā châu-téng ê hóe-thòⁿ sàu chheng-khì, sūn-sòa khioh jip-khì piah-lô lāi-té. In-ũi sak kah siuⁿ jip-khì, soah khi hō hóe sio tiòh chhiú-cháiⁿ-bóe-á. “Góa khòaⁿ Lois ka-kī siōng chē mā án-ne niā-niā! Góa tiāⁿ-tiāⁿ teh sàu châu-tai, in-ũi hóe lóng-sī góa teh khí ê. M̄-koh Lois chóng-sī hiah-nih kòan-si khòaⁿ góa teh chò, lóng m̄-bat kā góa o-ló kòe pòⁿ-káⁿ. Che ná chhin-chhiūⁿ Parson bók-su tī pòⁿ-tō ê sī-chūn só kóng--ê: “Lāng chóng-sī m̄ chai-iaⁿ thang tông-chêng kah thiàⁿ-sioh pát-lāng. ”

“Sam, kín kóng hit-ê kờ-sū lah,” Harry kap góa n̄ng-ê lāng iân-lō sai-nai, iân-lō kā i giú khi piah-kak ê í-á hia chē--lòh-lâi.

“Lín chia ê siàu-liân-ke! ” Sam kóng. “Ếng-óan tō bē bóan-chiok: kóng-kó hō lín thiaⁿ, lín ná chhin-chhiūⁿ káu-á teh chiáh bah kăng-khóan, lóng sī chheⁿ-kông thun, bô teh iōng chhui-khí pō. Chit-ê thiaⁿ soah tō sùi beh iau-kiu lēng-gōa chit-ê. Lín chit-má tàu-té siūⁿ beh thiaⁿ sáⁿ ? ”

Sam tiāⁿ-tiāⁿ teh kóng-kó hō góan thiaⁿ. Kờ-sū kī-sit lóng kiông-beh ũ pian-hō--a. Góan chha-put-to lóng ē-tàng pōe chhut i kóng--kòe ê kờ-sū, chham i tó-ũi kóng m̄-tiòh chit-sut-á mā lóng chai-iaⁿ kah it-chheng-jī-chhó. M̄-koh góan tui chia ê kờ-sū mā sī chiok hêng--ê, chit-tiám-á tō bē ià-siān. Tng i kóng kah khah khióng-pòⁿ ê sī-chūn, góan mā sī ē kiaⁿ kah phih-phih-chhoah, kóaⁿ-kín pē khi i-ê sin-khu pīⁿ. Góan éng-óan lóng sī siōng hó khi-phiàn kah siōng bô-táⁿ ê thiaⁿ-chiòng. Tèk-piat sī kin-mê, gōa-kháu ê hong ná chhiūⁿ tī góan a-kong ê chhù-piⁿ teh liân sòng-kang-tin leh, hoah kah tōa-sè-siaⁿ. Chhng-khò, châu-kha kah tē-hā-sek ê m̄ng-siⁿ hō in iô kah chì-chì kiò. Ná-chhiūⁿ sī ták siⁿ m̄ng lóng sī mô-sin-á kăng-khóan, ià-siān gōa-kháu im-léng ê thiⁿ-khì, siūⁿ beh jip-lâi chhù-lâi bih-sio.

“Hó, kâu-gín-á,” Sam chiâⁿ sîn-pì teh kóng, “lín siūⁿ beh thiaⁿ sáⁿ? ”

“Kā góan kóng 𠵿Kín lòh--lâi! Kín lòh--lâi! 𠵿 hit-ê lah! ” góan n̄ng-ê chò-hóe hoah--chhut-lâi. Chit-ê kờ-sū tī góan sim-bók tiòng sī pài tē-it-khám--ê.

“Lín chit kái bē-sái koh kiaⁿ--tiòh a ô,” Sam ná-chhiūⁿ lâu-pē teh kā góan kà-sī.

“Ố ! Góan tī tang-sī bat kiaⁿ--kòe?” góan nng-ê tâng-chê không-gī.

“Sim-chì lóh-khì tē-hā-sek, iáh m̄ kiaⁿ?” Sam iōng chit-chióng chiáⁿ sè-jī ê kháu-khì mng. “Ká-sú lí chit-má tī tē-hā-sek, lách-tiâu koh hoa--khì mā kâng-khoán?”

“Góa chiah bē kiaⁿ leh, ” góa ìn kóng, “góa siáⁿ-mih tō m̄ kiaⁿ ! ”

“Hó, kì-jiân án-ne, ” Sam chiap leh kóng, “ góa tō kā lín kóng chit-ê kò-sū. Góa ē kì-tit, chit-ê kò-sū sī Eb Swan tui-tiúⁿ tī góa chha-put-to lín chiah tōa-hàn ê sī kā góa kóng--ê. ”

“Eb Swan tui-tiúⁿ sī chit-ê tát-tit chun-kèng ê lāng. Lín a-kong kap i sng chiáⁿ sèk. I beh sí chìn-chêng tī Dedham kàu-hōe chò chip-sū. Tng Tòk-lip chiàn-cheng khai-sí ê sí, i tī Lexington leh chiáh thâu-lō. I sng-sī chit-ê chiáⁿ khiáu ê lāng. Bat tī chia kap Boston tiong-kan óng-hōe sái bé-chhia chàì hòe kap hiàm cheng-siⁿ thàn-chiⁿ. I kap lín a-má ê chek-peh sió-mōe Lois Peabody kiát-hun. Lois sió-chiáⁿ sī chit-ê chin chhong-bêng ê châ-lāng. Góa bat thiaⁿ i kā góa kóng-kòe chit-ê in ang kā i kóng--kòe ê kò-sū, kèng-jiân kah in ang kā góa kóng--ê it-mô-it-iūⁿ. Kiám-chhái góa ē-tàng chhiūⁿ Sèng-keng lăi-té ê Mathuselah kâng-khoán óah kàu káu-pah-hòe, góa éng-óan tō ē kì-tit chit-ê kò-sū. ”

“Lín kám chai? Khah-chá tī ták-tang chha-put-to sī chhun, chhiu-thiⁿ ê kha-tau, tiāⁿ-tiāⁿ ũ chit-ê cha-pơ-lāng chah mih-kiáⁿ lăi chia hū-kīn bē lin-long. I ê miá kiò-chò Jehiel Lommedieu. Bô lāng chai-iaⁿ i khak-sit sī àn tó-úi lăi. I bô sáⁿ ài kóng-ōe, m̄-koh it-poaⁿ chāi-tē ê châ-lāng chin kah-ì-i, in lóng chiok it-tiòh i beh lăi--ê. Chiáⁿ pháiⁿ lí-kái ũi-siáⁿ-mih chia-ê châ-lāng khài ē hiah-nih kah-ì-i. ”

“Sui-jiân i khòaⁿ--khí-lăi ũ chit-tiám-á lòk-phek, ơ-ta-sán, pak-tó ná hī-tō leh, ē-sái kóng bô sáⁿ thang chham lāng pí-phêng. Tân-sī in mā sī chiok kah-ì i. Tī Lommedieu beh lăi ê kúi lô lé-pài chêng, in tō khai-sí àn-sng beh án-chóaⁿ chún-pī mih-kiáⁿ lăi khoán-thài--i. Chò kiuⁿ-piáⁿ, kiâm-sng-tiⁿ kah Pie, mā ē saⁿ-chiⁿ kiò i lâu tī chhù-lăi lim-tê, iōng siōng hó ê chiáh-sit lăi kā chiau-thăi. Ták-ê koh hong-siaⁿ i kap Phebe Aⁿ Parker tâm loan-ài, sui-jiân pêng m̄ chai-iaⁿ tàu-té sī siáng teh jiok siáng. ũ chit-chām, Lommedieu chóaⁿ lóng m̄-bat koh lăi--kòe. Mā bô lāng chai-iaⁿ sī siáⁿ gôan-in. Bóe-á chiah hoat-kak Parker bat chiap-tiòh i siá ê chit-tiuⁿ phoe, kóng i tī Kam-un-chiat chìn-chêng beh lăi chhōe--i. Put-kò i pêng bô lăi. Sim-chì keh-nī chhun-thiⁿ mā bô koh lăi. Siōng-bóe chia ê châ-lāng kiōng-kiōng beh bē-kì-tit i a. ũ lāng kóng i í-keng sí--a, ũ lāng kóng i cháu-khì Canada, mā ũ lāng hong-siaⁿ i bat tng-lăi kòe Kū-siáⁿ. ”

“Parker sī chit-ê bat sè-sū ê châ-lāng. I kap Moss kiát-hun āu, tō m̄-bat koh khi siūⁿ-kòe chit kiáⁿ tăi-chì. I khòaⁿ chiáⁿ phòa, siūⁿ kóng i án-ne chò sī siōng hó ê sóan-tek. Lāng chóng-sī bô hoat-tō thang sū-sū-jû-ì. Tō nă chhin-chhiūⁿ kũ-nī ê lèng-gòe hoe kâng-khoán, hoe khui-soah tō ē lian--khì. Lommedieu ē-sái kóng kiōng-beh hō lāng pàng bē kì-tit a. ”

“Siūⁿ khí-lăi sit-chāi ũ chit-tiám-á pi-ai, in-úi chia ê lāng pêng bô sit-khì siáⁿ-mih. Sui-jiân tú khai-sí ê sī-chūn khó-lêng ē ũ chit-sut-á bē kòan-sì, m̄-koh lāng chóng-sī ài kè-siòk seng-óah, ũ i tī--ê bô, kī-sit lóng kâng-khoán. It-poaⁿ lāng lóng jīm-úi i bē koh chhut-hiân--a. Put-jī-kò, ē lăi--ê chóng-sī ē lăi. I

ná-chhiūⁿ beh koh lâi--a... ”

“Lín chai--bô, Eb Swan tui-tiúⁿ tī saⁿ-góeh chấp-káu hit-jit chhōa chhia-tui kap chit-kóa cheng-seⁿ beh khi Boston. Hit-jit tú-hó seh lóh liáu chiok tōa--ê, ē-sái kóng sī kúi chấp tang lâi siōng tōa ê chit-tiūⁿ hong-seh. In-úi án-ne, iù-iù ê seh, lóh tī bīn--nih káⁿ-ná chiam teh chhák leh. M̄-tāⁿ án-ne, siàn--lâi ê léng-hong không-beh ká phīⁿ-á koah-tiâu kâng-khoán. Kóng sit-chāi--ê, chit-chióng thiⁿ-khi pēng bô sek-háp sái bé-chhia. Eb Swan tui-tiúⁿ ē-sái kóng sī chia hù-kín siōng ióng-chòng ê chit-ê. I ē-tàng liân-sòa kúi lô jit tī chhiū-nâ lâi chhò-chhâ, i bat khi-kòe Maine chhò-chhâ khu, siōng lī-hāi ê cha-pơ-lâng m̄ sī án-ne niā-niā. M̄-koh, chhiūⁿ chit-chióng saⁿ-góeh ê léng-hong án-ne teh chhoe, chham thiⁿ-kong-peh--á m̄ tòng bē tiâu--a, mài kóng sī i. Tui-tiúⁿ bat kóng--kòe, ká-sú léng-hong nā tit-chiap chhoe i ê bīn-khang, i ē-tàng chih-chàiⁿ gō hun-cheng chó-iū. Tān-sī chhiūⁿ án-ne àn sì-kè siàn lâi ê léng-hong, i tō khah bē kham--tit a. ”

“Kui-jit lóng sī chit-chióng thiⁿ-khi. Jit-thâu beh lóh-soaⁿ chìn-chêng i khai-sí ũ chit-tiám-á tam-sim, in-úi i í-keng chhōe-bô-lō--a. Tng thiⁿ àm ê sī, i kin-pún tō m̄ chai-íáⁿ i tī tó-úi. Lín chai-íáⁿ, chit-má seh sī móa sì-kè, chit-phīⁿ bông-bū, kin-pún khòaⁿ lóng bô. Sū-sit siōng sī i í-keng kiâⁿ m̄-tiòh lô khi--a, i ka-kī m̄ koh m̄ chai-íáⁿ; kiát-kó bô tiuⁿ-tī soah lâi-kàu Sherburn ê Sparrock mī-hún-chhiúⁿ. ”

“Lín a-kong khah-chá kah lâu Sparrock m̄ sng ũ sèk-sāi. I sī chit-ê chiú-kúi, ka-kī tōa tī chhiū-nâ lâi, choan-bùn thè lêng teh bôa kù-á kah gég-mī-hún, khò che thàn-chiáh seng-óah. Hit-chūn i m̄ sng-sī chit-ê ũ chhut-thoat ê chheng-liân lêng. In bớ Deacon Pentengall m̄ sī chit-ê tát-tit lêng chun-kèng ê hū-jîn-lâng. M̄-koh miā-ūn chiaut-that lêng, āu--lâi hoat-seng liáu put-hēng ê tãi-chì. ”

“Tī in bớ sí liáu-āu, Sparrock tō lóng m̄-bat koh khi kàu-tng chò lé-pài, liân siu-sòe-ôan kap gī-ôan m̄ bô hoat-tō thang kiò i tín-tâng. Tng lêng bē kì-tit Siōng-tè ê un-tián kap thiⁿ-sù ê ték-kôan ê sī, tiāⁿ-tiāⁿ ē chò-chhut chit-kóa hō-lâng sit-bōng ê tãi-chì. Lín siūⁿ khòaⁿ m̄i ê, tng só-ū ê lêng lóng chhēng kah súi-súi khi kàu-tng chò lé-pài kèng-pài Siōng-tè ê sī, chit-ê óah-óah ê lêng sáⁿ tō m̄ chò, saⁿ-á chhēng-kah kiaⁿ-lâng tī-toah. I kui-jit lóng chhēng kâng-khoán chit-su saⁿ-khò, m̄-sī tó tī thò-kha khùn, tō-sī khi tiò-hi. Lí kám ē kī-thāi i chò-chhut siáⁿ-mih chēng-keng ê tãi-chì? I káⁿ-ná teh chū-chhōe-sí-lō kâng-khoán. ”

Chit-ê sī-chūn Sam thiau-kang hiòng góan a-kong sái bák-bóe, ài I chù-ì I chit-má tng teh phian kò-sū, kà-sī góan chit tín gín-á.

“Eb Swan tui-tiúⁿ i koh kóng: tng i kiâⁿ kàu chhiūⁿ-úi-á piⁿ, giáh-thâu chit-ē-khòaⁿ, hoat-kak thiⁿ-sek lú-lâi-lú-àm, hong-seh m̄ lú-lâi-lú-tōa; i kám-kak chēng-hēng ná-chhiūⁿ kài giâm-tiōng ê khoán. Chhiūⁿ-úi lâi sī chit-phīⁿ ơ-sô-sô ê chhiū-nâ, i sim-lâi teh siūⁿ nā-sī jíp-khi bô-tiāⁿ-tiòh ē koh khah chheng-chhó chōng-hóng. I siūⁿ i èng-kai ká bé-á àn chhia-tui khan--chhut-lâi, hiòng chēng kiâⁿ khòaⁿ-m̄i--ê, khak-tēng chit-má tàu-té sī tī tó-úi. Sớ-í i tō chiong i hiàm ê gū-káng seng khan jíp-khi chhiūⁿ-úi lâi, jiân-āu ká bé-á khan--chhut-lâi, thiàu chhiūⁿ bé-téng. Pòⁿ khià pòⁿ sak jíp-khi chhiū-nâ lâi-té, tong-jiân m̄-chai-íáⁿ i lêng chit-má tī sáⁿ sớ-chāi. ”

“Kiâⁿ bô gôa-kú, i soah lâi-kàu Sparrock ê kû mī-hún-chhiúⁿ thâu-chêng. ”

“Hit-ê só-châi khòaⁿ--khí-lâi sit-châi chiâⁿ ơ-hng. Piⁿ--á ũ chit-chō àn chiòh-piah téng chhiang lōh-lâi ê tōa chúi-chhiang, lâu jip-khì chit-ê chiâⁿ chhim ê chúi-tī. Chúi-siaⁿ thiaⁿ--khí-lâi ũ tām-pòh-á hong-kông, mã ũ chit-tiám-á chhi-liang. Eb Swan tui-tiúⁿ iông i ê bé-sut-á pèⁿ lòng mng, sùn-chhiú sak khui mng-siⁿ, jip-khì chhù-lâi. ”

“Sparrock chit-chūn chē tī piah-lô piⁿ, chhiú-khiau piⁿ khng chit-kan chiú. Sparrock sī chit-ê thông-lang chai ê chiú-kúi! Put-kò, i mã sī ũ chit-kóa bē hiām-tit ê só-châi: i kóng-ōe sī hiah-nih hoaⁿ-hí koh chhin-chhiat; kài-sêng chiâⁿ hoan-gêng Eb Swan tui-tiúⁿ ê khoán. ”

“Sparrock lí hó! In-ũi gôa-kháu hong-seh siuⁿ tōa koh chhōe-bô-lō, soah lâi-kàu lí chia. ” Eb Swan tui-tiúⁿ kóng.

“Góa siūⁿ lí khó-lêng ài tòa chia lâu kàu bìn-á chái-khí.” Sparrock kóng.

“I giãh teng-á-hóe, kap Eb Swan tui-tiúⁿ chò-hóe khì chhiūⁿ-ũi-á piⁿ khan gū. I kâ Eb Swan tui-tiúⁿ kóng i ē-sái kâ gū pák tī mī-hún-chhiúⁿ ê pēⁿ-á-kha. In kâ chit-kóa cheng-seⁿ an-tah tī pēⁿ-á-kha liáu-âu, sìn-sòa kâ bé-chhia mã thoa jip-khì lâi-té. Chit sī-chūn ê hong-seh mã sī koh sng-sng-kiò, chit-tiám-á tō bô thêng ê i-sù. ”

“In-ũi Sparrock ũ chiâⁿ chē àn mī-hún-chhiúⁿ sa kòe--lâi ê chhâ-pang, lô-hóe tòh kah chiok iām--ê. Kin-á-jit ê lô-hóe èng-kai sī bē kơ-toaⁿ chiahi tòh, in-ũi ũ chiok chē lang thang chò-phōaⁿ a. Un-lóan ê lô-hóe chóng-sī ē hō-lang ê sim-chêng ke khah hó. Sớ-í Sparrock thèh-chhut i kû ê tê-kó, jip bē-chiò ê Whisky tī lâi-té. Sparrock sī chit-ê chiâⁿ gâu kóng-kó ê lang. Eb Swan tui-tiúⁿ tong-jiân m̃ pàng i soah. Chin kín, chhù-lâi teh kóng-ōe ê siaⁿ tō không-beh tōa kòe gôa-kháu teh sng-sng-kiò ê hong-siaⁿ--a. Chha-put-to tī pòⁿ-mê ê sī, hiông-hiông mng-siⁿ hō-lang lòng kah pìn-pòng-kiò. ”

“Án-niâu-ôe! He sī siáⁿ-mih?” Sparrock hoah kóng. In nng-ê kī-sit ũ sió-khóa kiaⁿ--tiòh; kin-mê iū koh sī teh thau-hong lōh-seh, chit-chióng lòng mng siaⁿ thiaⁿ--khí-lâi sit-châi chiâⁿ khiong-pòr. ”

“In koh tán chit-sī-á, hoat-kak tui-liáu siàn-tiòh ian-tang-kóng kīⁿ ê hong kì-kì-kiò í-gôa, tō lóng bô-tông-bô-chêng. Chit-ê sī-chūn Sparrock chí-hó koh kè-siòk kóng-kó ơ-sian. Bô gôa-kú pìn-pòng-kiò ê siaⁿ pí gôan-lâi koh khah tōa-siaⁿ, káⁿ-ná beh kâ mng-siⁿ lòng phòⁿ kâng-khoán. ”

“Hm ..., ká-sú sī iau-mô kúi-kòai, lán siông hó kín kâ mng phah-khui hō i jip--lâi.” Sparrock kóng. Sớ-í, i tō khí-sin kòe-khì kâ mng phah--khui. Kī-sit i chá tō chai-iáⁿ chòat-tui sī Ketury. Góa siūⁿ lín khó-lêng lóng bat thiaⁿ-kòe lín a-má kóng-kòe Ketury ê tãi-chì. I khah-chá ũ tang-si-á bat khì kàu-hōe chò lé-pài. In sian-siⁿ sī chit-ũi sìn-gióng Siông-tè ê Indian lang. M̃-koh Ketury sī chit-ê chiâⁿ chhih ê chā-lang, beh kám-hòa--i sī pí kà-sī chit-chiah iá-niau iah-sī pà koh-khah lân. Lín kám chai-iáⁿ, i khah-chá lâi chò lé-pài ê sī, lóng-sī chē tī choan-bùn hō Indian lang chē ê í-liâu hia. Tng-tang Parson bók-su kap bók-su-niū àn khàng-khoah ê cháu-lông kiâⁿ kòe-lâi ê sī, ták-ê mã lóng ē khiã--khí-lâi tìm-thâu phah chio-ho, kan-taⁿ i iū-gôan sī chē--ê. Jī-chhiáⁿ liáh in kim-kim-khòaⁿ, chiâⁿ bô lé-mâu. I âm-kún-á kòa chit-tiâu phòah-liân, sī iông hiang-bóe-chôa ê bóe-liu kah Iá-niau-á ê chhùi-khí só chò--ê. In-ũi

hit-kha phòah-liân tiāⁿ-tiāⁿ ē hoat-chhut khi-khi-khà-khà ê kòai-siaⁿ, só-í ták-ê lóng kóng i ná-chhiūⁿ sī chit-ê bô-lō-ēng ē i-kàu-tō leh. Sī-kè teh lōa-lōa-sô, tō ná-chhiūⁿ hō lâu Sarpent ê lêng-hùn hù-sin--tiòh kăng-khoán. Góa bat chhin-bák khòaⁿ i liáh bók-su-niū kim-kim khòaⁿ, i hit-ê ka-pi-sek ē tōa-ām-kún-á chhin-chhiūⁿ ē-tàng sèh chit-liân kăng-khoán, put-kóan bók-su-niū kiāⁿ kah tó-ūi mā sī ká i tòe tiâu-tiâu. Tī in ē gán tiong, i-ê bák-chiu sī chiok kiaⁿ-lâng--ê.

Bók-su-niū it-tit tui múi chit-ê lêng lóng chiāⁿ iú-siān. Tui Ketury mā-sī kăng-khoán. Ták-kài lé-pài kiát-sok, i lóng ē chhiò-bi-bi ká Ketury tìm-thâu, piáu-sī hó-ì. Múi-chhù bók-su-niū kiāⁿ-kòe cháu-lông ē sī, Ketury ē-sái kóng m̄-bat ká chù-ì--kòe. Ketury ē lâu-pē sī chit-ê chin lī-hài ē tâng-ki. Lêng lóng teh kóng Ketury sè-hàn ē sī pún-chiāⁿ sī beh sàng hō lêng chè-pài kúi-mô iōng ê. Bô-lūn jû-hô, iōng Ki-tok-kàu ē hong-sek sī bô khó-lêng kám-hòa i-ê iá-seng. I bat khi-kòe chit, nng pài bók-su-kóan ē chhâ-keng-pan, m̄-koh bók-su bô-hoat-tō hō i khui-chhùi kóng pòⁿ-kù-ōe. Tng bók-su teh káng-keng ē sī, i chóng-sī iōng chit-chióng khin-sī ē thài-tō chē tī hia. Lêng teh kóng, nā-sī kó-chá sī-chūn kin-pún bô-khó-lêng hō i án-ne kè-siok lōh--khi. Put-jī-kò bók-su chin siān-liōng, chin-liōng pàng hō i khi, bô ká i chhap siuⁿ chē. Ták-ê lóng jīm-ūi Ketury sī chit-ê ang-î. Siōng-bô, i chai-íaⁿ siuⁿ-chē i bô-èng-kai chai ē tãi-chì. Kī-sit ták-ê lóng sió-khóa kiaⁿ--i. Eb Swan tui-tiúⁿ kóng i chit-si-lâng koh m̄-bat khòaⁿ-kòe ũ lêng chhiūⁿ Sparrock hiah kiaⁿ-hiāⁿ ē khoán, tng-tang i khòaⁿ-tiòh Ketury khiā tī hia ē sī. ”

“Ūi-siáⁿ-mih, lín khòaⁿ, i khó-pí sī tàng-tiòh sng ē lâu kim-koe-tin kăng-khoán, hiah-nih sán koh liap. I khòaⁿ--khí-lâi im-hiám ē siang-bák iân-lō nih. I-ê bìn khòaⁿ--khí-lâi ná-chhiūⁿ ē hō-lâng thâu-hin leh. Ták-ê lóng mā kóng put-kóan sī siáng giá Ketury siū-khi, i chá-bân chóat-tui ē tài-soe--tiòh. Só-í, bô-lūn tī tang-sī Ketury khi ká lêng lòng-mng, ták-ê chóng-sī jīm-ūi á-sī hō i jip--khi khah thò-tòng. M̄-koh lêng lóng chai-íaⁿ i lâi pài-hóng chóat-tui sī bô sáⁿ hó-khang--ê, i káⁿ-ná hong kăng-khoán, chí-iâu ũ khang-phāng tō seh--jip-lâi. Jip-lâi kàu i kám-kak hoaⁿ-hí ũi-chí, i tō chū-jiân lī-khui, chiāⁿ a-sá-lih, bē ku-ku-mơ-mơ. Ketury sui-jiân ē-hiáu kóng Eng-gí, m̄-koh ná-chhiūⁿ kài khin-sī ē khoán, m̄-sī iu-thau-kat-bīn, tō-sī chit-ki chhùi iōng Indian-ōe sèh-sèh liām. ũ tang-sī á, bák-chiu koh tián kah chiok tōa-lúi kiam sái bák-bóe, ná-chhiūⁿ khòaⁿ-tiòh kúi-á kăng-khoán leh. I chóat-tui m̄-sī chit-ê siū hoan-gêng ē lêng. Put-kò, ták-ê lóng tui i sng chiāⁿ kheh-khi. ”

“In-ūi án-ne lâu Sparrock ká i iau-chhiáⁿ jip-lâi chhù-lâi, mā bô mng i sī àn tó-ūi lâi, iáh-sī beh lâi chhòng-sáⁿ. Put-jī-kò, i chai-íaⁿ in tau lī chia siōng bô ũ jī-cháp kong-lí, jī-chhiáⁿ gōa-kháu seh koh chek kah beh io hiah kôan. Eb Swan tui-tiúⁿ koh kóng keh-jit chá-khi kin-pún khòaⁿ bē chhut-lâi ũ jīm-hô lêng ũi seh téng-kôan kiāⁿ--kòe ē hùn-chiah.”

“I tàu-té sī án-chóaⁿ khi hia--ê? ” Góa teh mng.

“Kám-kóng lín m̄-bat khòaⁿ-kòe teh poe ē lōh-hiòh? ” “Á , i tō-sī hō hong chhoe lâi--ê.” Eb Swan tui-tiúⁿ án-ne kóng. Jī-chhiáⁿ góa mā chiāⁿ khak-tēng hit sī-chūn ē hong chin kiông. Sparrock ká i chhōa jip-khi khah sio-jòah ē só-chāi, koh thân chit-poe Whisky hō i: m̄-koh lí khòaⁿ, in-ūi i lâi soah hō gōan-pún teh khai-káng ē siaⁿ hiông-hiông tiām--khi. M̄-tāⁿ án-ne, i koh chē tī í-á téng hàiⁿ-lâi-hàiⁿ-khi , chit-bīn sip i-ê Whisky, chit-bīn chhùi sèh-sèh liām, koh it-tit giáh-thâu khòaⁿ ian-tâng-kóng. ”

“Àn ian-tâng-kóng thôn--kòe-lâi ê sng hong-siaⁿ kī-kī kiò. Eb Swan tui-tiúⁿ kóng i chit-sì-lâng iah m̄-bat thiaⁿ-kòe chiah-nih pháiⁿ thiaⁿ ê siaⁿ. Khòaⁿ ē chhut-lâi, Sparrock kiaⁿ kah kiông-beh phòa-táⁿ, in-úi i-ê chhui-khí chùn kah khòk-khòk kiò. ”

“M̄-koh Eb Swan tui-tiúⁿ sī chit-ê chiáⁿ íong-kám ê cha-pơ-lâng. I chiah bē in-úi chit-ê chà-lâng tiòh-kiaⁿ, m̄-kóan i sī-m̄-sī ang-î. Tng-tang i khòaⁿ Ketury it-tit sèh-sèh-liām koh giáh-thâu khòaⁿ téng-kôan ê ian-tâng-kóng; i tō kóng: “Ketury lí tàu-té teh khòaⁿ sá?” “kín kóng--chhut-lâi, m̄-thang kek tiām-tiām lah!” Lín chai-iaⁿ hit-chūn Eb Swan í-keng lim-chūi--a, ē-sái kóng sī chiò-chiú-chō-táⁿ. ”

“Hit-sī i kóng i khòaⁿ-tiòh chit-ê pháiⁿ-mih teh ká Ketury bī-bī-á-chhiò. I tō khi-khi-khà-khà teh iô phòah-liān; jī-chhiáⁿ bák-chiu it-tit nih; koh khòaⁿ tui ian-tâng-kóng khí-khì, hoah-kóng: “Lòh--lâi! lòh--lâi! Hō góan khòaⁿ lí sī siáng.”

“Jiân-âu tō thôn-chhut chhi-chhi-chhū-chhū kah khàu-chhan ê kòai-siaⁿ. Chit-siang kha-pôaⁿ tui ian-tâng-kóng chhun--lòh-lâi. Tú-á khng-ti chàu-tâi ê chiáⁿ tiong-ng. Cháp-ki kha-chéng-thâu-á khòaⁿ-hiān-hiān, ê-á kah gín chò ê ê-tòa liú-á tī lô-hóe lâi siám-sih. Eb Swan tui-tiúⁿ kóng i chit-sì-lâng koh m̄-bat kiaⁿ kah chiah thiám kòe. Nā kóng-tiòh Sparrock, i í-keng kiaⁿ kah kui-ê-lâng kiu tī í-á téng-bīn--a. ”

“Ketury hiông-hiông khiā--khí-lâi, giáh chit-ki kùn-á hiông ian-tâng-kóng iân-lō kòng iân-lō tōa-siaⁿ hoah: “Lòh--lâi! Lòh--lâi! Hō góan khòaⁿ lí sī siáng.” Kó-jiân, chit-siang kha-thúi tō bān-bān-á chhun--lòh-lâi, chiap tī kha-pôaⁿ téng-bīn: koh sng-sī chiáⁿ ôan-chéng ê chit-siang kha-thúi, chí-sī bôeh-á kah phêo-khò ũ tām-pòh-á liap-liap niā-niā. ”

“Góan lóng teh tán--i,” Eb Swan tui-tiúⁿ kóng. “Khah-kín--ê, Ketury, kín hō góan khòaⁿ-tiòh i kui-ê sin-khu.”

“Ketury ná-chhiūⁿ chhàu-hīⁿ-lâng--ê , pēng bô chhap i. I káⁿ-ná chhâ-khit-á kâng-khoán, chit-khor lâng chhâ-chhâ chhāi tī hia. I koh kè-siòk hoah: “Lòh--lâi! Lòh--lâi! Hō góan khòaⁿ lí sī siáng.” Soah--lòh-lâi sī chit-sian cha-pơ-lâng ê sin-khu. Sin-chhēng ka-pi-sek gōa-thò kap ng-sek lai-lí. M̄-koh pēng-bô khòaⁿ-tiòh siang-chhiú. Chit-ê sī-chūn Ketury íong hit-ki kùn-á tōa-lát khà ian-tâng-kóng, koh kiò “Lòh--lâi! Lòh--lâi!” Kiat-kó chin-chiáⁿ chhut-hiān liáu chit-siang chhiú. Tū-liáu khòaⁿ bô tiòh thâu-khak í-gōa, kui-sian lâng ē-sái kóng-sī chiáⁿ ôan-chéng. ”

“Ketury,” Eb Swan tui-tiúⁿ kóng. “Káⁿ-ná m̄-sī teh kún-chhiò ê khoán. Góa khòaⁿ lí ài kín ká i kui sian lâng lóng kiò--chhut-lâi, khòaⁿ tàu-té beh ài lán chò sáⁿ. ”

“Sòa--lòh-lâi Ketury koh hoah siōng-bóe chit-pái. Chit-pái pí chēng kúi pái lóng khah tōa-siaⁿ. “Lòh--lâi! Lòh--lâi! Hō góan khòaⁿ lí sī siáng.” Siōng bóe-á lòh--lâi ê sī chit-liáp thâu-khak. Chhāi tī keng-kah-thâu téng-kôan. Eb Swan tui-tiúⁿ chit-ê khòaⁿ tō chai-iaⁿ sī tak-ê teh cháu-chhōe ê Lommedieu. ”

“Kī-sit lâu Sparrock mā bat--i; i chit-má kui ê bīn chheⁿ-sún-sún, sim-lâi teh kī-tó Siōng-tè khó-liân kap gōan-liōng i. M̄-koh Eb Swan tui-tiúⁿ ũi-tiòh beh m̄ng chhut kiat-kó, thēh-chhut íong-khì m̄ng kóng:

“Lí í-keng lóh--lâi a, lí tàu-té beh ài sáⁿ?| ”

“Chit-ê lāng pēng bô kóng-ōe; i kan-taⁿ iân-lō háu-chhan iân-lō iōng chhiú kí ian-tāng-kóng. I káⁿ-ná siūⁿ beh kóng sáⁿ, m̄-koh kóng bē chhut-lâi ê khóan. Lín chai-íáⁿ, i pēng m̄-sī hit-chióng ē-tàng khui-chhùi kóng-ōe ê “lāng”. Chit-ê sī-chūn ū chit-chūn im-hong kau jip chhù-lâi, ká m̄ng-siⁿ sak khui, koh ká kui chhù-keng ká kah lóng-sī hóe-chhiⁿ chham hóe-hu. Ná-chhiūⁿ koh ū chit-chūn ká-lê-á-hong lú-lâi-lú-khì, ơ-àm kah khau-chhan ê siaⁿ-im lām-chham chò-hóe. Tng chia lóng siau-sit ê sī, Ketury chham chit-ê cha-pơ-lāng m̄ soah piàn bô--khì. Taⁿ chhun lâu Sparrock chit-khơ lāng tó tī thò-kha iân-lō liàn iân-lō haiⁿ, káⁿ-ná beh sí--a kăng-khoan. ”

“Eb Swan tui-tiúⁿ ká lâu Sparrock hū khí--lâi, koh ká lô-hóe khí hō tōh. Pēng-chhiáⁿ an-ūi--i, in-ūi chit-ê lâu-hòe-á í-keng kiaⁿ kah pòáⁿ-sió-sí. Lín khòaⁿ, hō lāng keng-ùi ê Siōng-tè í-keng chiong i kiò cheng-sin--a. I-ê chōe-ok m̄ tng-khì i-ê lēng-hūn lâi-té--a. I í-keng hō Siōng-tè tēng-chōe, pit-su-ài thán-pēh chiauh-chhut in lâu-pē án-chóaⁿ ū chài bō-sat khó-liân ê Lommedieu. Sparrock kī-sit chá tō chai-íáⁿ, m̄ ū ká in lâu-pē tàu-saⁿ-kăng chiong si-thé chhàng tī ian-tāng-kóng lâi-té. I m̄ sēng-jin chū-chiōng hit-chūn khai-sí, i ê liōng-sim tō it-tit siū-tiōh khián-chek. Che m̄-sī i lī-khui kàu-hōe siōng chú-iàu ê gōan-in. Lán chai-íáⁿ hōan-chōe ê lāng chóng-sī m̄-káⁿ ká Siōng-tè kī-tó. Sparrock kòe chit, nng jít âu tō kòe-sin--a. Tī kòe-sin cheng Eb Swan tui-tiúⁿ chhōe Sherburn ê bók-su kah chit-ê gī-ōan lâi ká khòaⁿ. I-ê chài-sán chōan-pơ hō lāng chhiong-kong. I khòaⁿ--khí-lâi ná-chhiūⁿ chiáⁿ hiō-hóe ê khóan. Teh thē i kī-tó ê Parson bók-su chiáⁿ ū sin-sim beh ká i-ê lēng-hūn chhōe--tng-lâi. Chha-put-to tī kī-tó khai-sí chap-it tiám-cheng chò-iū ê sī, khó-liân ê lâu Sparrock ê lēng-hūn káⁿ-ná ū tō-tng--lâi a. Siōng-bô i chit-má khòaⁿ khí-lâi kah sēng i pún-lāng. I teh thiáⁿ-sim i bō-hoat-tō óah kah hō-lāng tiàu sí. I teh siūⁿ, nā-sī chiap-siū kong-pēⁿ ê sim-phòaⁿ, jiân-âu hō-lāng tiàu sí, án-ne liōng-sim siōng m̄ kah ē tit kòe. I iau-kiū Parson ài tap-èng i ká mī-hún-chhiúⁿ thiah-tiâu koh ká si-thé tãi--khí-lâi. I sí liáu-âu, in ôan-chōan chiàu i-ê kau-tãi khi chò. ”

“Eb Swan tui-tiúⁿ sī peh-ê chiong ian-tāng-kóng khà-tiâu ê lāng lâi-té ê chit-ê. Tong-jiân khà-tiâu í-âu, chhun--lòh-lâi ê tō sī óng-sí ê Lommedieu ê kut-thâu-á.”

“Lín chia gín-á èng-kai khòaⁿ ē chhut--lâi, thian-lí-chiauh-chiauh, sè-kan lâi-té àm-khàm ê chōe-ok sui-jiân bē chió, m̄-koh siōng-bóe-á lóng ē hō-lāng hoat-hiân. Chhiūⁿ chit-chân bō-sat àn-kiāⁿ, tō-sī hō Indian chā-lāng kah tōa hong-seh pek--chhut-lâi ê. ”

“Góa chia m̄ siong-sin chit-ê kò-sū leh. ” Lois a-kơ tōa-siaⁿ kóng.

“Ūi-sáⁿ? Lois, ” góan a-má hóan mng, “Eb Swan tui-tiúⁿ sī chit-ê khiân-sēng ê kàu-tō, m̄-sī chit-ê tát-tit lán chun-keng ê lāng. ”

“A-bú! Góa khòaⁿ tãi-chì pēng m̄-sī án-ne. Góa siūⁿ i sī kah Sparrock chò-hóe lim siuⁿ-chē chiú, lim kah chui-bōng-bōng. Ká-sú tãi-chì chin-chiáⁿ hoat-seng tī góa-ê bìn-thâu-chēng, góa m̄-sī bē siong-sin! Góa tian-tò ē siūⁿ-kóng góa khó-lēng teh khí-siáu, a-tah-mà không-ku-lí! ”

“Ế ! Lois, góa nā-sī lí, góa chia bē hiah-nih thih-khí-ngē-gē leh,” góan a-má kóng. “nā-sī tāk-ê lóng

chhiūⁿ lí, án-ne Cotton Mather ê kò-sū Manilly sng sáⁿ? ”

“À ! ” Sam ná-chhiūⁿ teh siūⁿ sáⁿ tãi-chì, gōng-sîn gōng-sîn chē tī chhâ-khō tég-thâu, bák-chiu siong-tùi lô-hóe hit-pêng. “Chit-ê sè-kan siōng chin-chin-ké-ké. Góan a-kong khah-chá bat kóng--kòe: “Gín-á, lín nā-sī beh kòe-liáu khah hoaⁿ-hí--ê, m̄-thang kā chin-ké hun liáu siuⁿ chheng-chhó.” Che mā-sī góa-ê seng-òah tiat-hák. ”

Lois a-kō chit-ê sī-chūn tng-teh jīn-chin teh chhiah phòng-se.

“Gín-á,” Sam kóng, “lín ū siūⁿ beh kah góa loh-khì tē-hā-sek thēh chit-kòan lèng-gòr chiap? ”

Góan tong-jian ū tòe i loh--khì, koh kōaⁿ chit-kha nā-á, sīn-sòa té chit-kóa lèng-gòr khí-lâi hang.

“Gín-á,” Sam kek kah chiok sīn-pì ê, hit-chūn i tng teh suh lèng-gòr-chiap. “Lín ē-sái kiò Lois a-kō kā lín kóng chit-kóa kah Ruth Sullivan ū-koan ê kò-sū.”

“Ūi-sáⁿ? He sī sáⁿ? ”

“Ó ! Lín ài khí m̄ng i. Kúi-á-kó ū bē-chió láng bô teh kā sìn-táu, m̄-koh chin put-hēng, chóng-sī ū chit-kóa kò-sū hō-lâng put-tit-put-sìn. Lín nā-siūⁿ beh chai-iaⁿ Ruth Sullivan ê kò-sū, tō khí m̄ng lín Lois a-kō. ”